

Motion

1981/82: 2164

Margareta Winberg och Arne Nygren

Hälso- och sjukvårdslag, m. m. (prop. 1981/82:97)

En ny syn präglar dagens debatt när det gäller hälso- och sjukvård. Samtliga partier tycks dessutom bekänna sig till detta nya offensiva tänkande när det gäller vad det är som skapar ohälsa och sjukdom samt att målet är en god hälsa för alla.

Senare års diskussioner har i allt väsentligt kommit att ifrågasätta den rent medicinska synen på hälso- och sjukvård. Man har börjat uppmärksamma andra faktorer i samhället som, om de åtgärdas, väsentligt bidrar till att förbättra folkhälsan.

Detta synsätt är en ny färdriktning för svensk hälso- och sjukvård. Det handlar om att öppna sjukvården mot samhället och lära sig att förstå omgivningens stora inverkan på människors hälsa. Det gäller våra levnadsvanor, den yttre miljön och samhällets utformning över huvud taget.

Det är inte längre meningsfullt att bygga ut den traditionella medicinska sjukvården utan att beakta omgivningen. Ty vi kan inte med en sådan traditionell utbyggnad vårda bort de stora hälsoproblemen. Vi kan med andra ord inte längre sätta medicinska etiketter på det som i grunden är sociala problem.

Därför anser vi det märkligt med den markering eller det tillbakasteg som propositionen visar i 1 § jämfört med utredningens förslag.

I utredningen markerar man det allmänt förebyggande, uppspårande m. m. för att förhindra ohälsa.

I propositionen begränsar man i lagtexten detta till att medicinskt förebygga, utreda och behandla.

Eftersom propositionens innehåll i övrigt andas den här ovan redovisade nya synen på hälso- och sjukvården borde man, enligt vår mening, ha följt upp lagtexten i enlighet med utredningens förslag.

När det gäller levnadsvanor måste man ställa sig frågan: Var går gränsen mellan samhällets resp. människans eget ansvar? Vi vet att få samhällsåtgärder kan förbättra folkhälsan så mycket som de beslut om livsföring som den egna individen bestämmer sig för. Vi måste bättre peka på vikten av det egna ansvaret för hälsan och risken av att passivisera människorna genom samhällsvård i alla situationer. Samhället måste bygga på normer både i hemmet för individen och i samhället för kollektivet. Ty vi kan inte bygga samhällen på trasiga människor. Det är här frågan om en övergripande solidaritet.

Detta synsätt, den egna människans ansvar för sin situation markeras i lagtexten till den nyligen antagna socialtjänstlagen (1 §).

På samma vis bör det, enligt vår mening, i lagtexten till hälso- och sjukvårdslagen, i enlighet med HSV:s förslag, klart anges den egna människans ansvar för sin hälsa. Denna syn innebär naturligtvis *inte* att någon människa *oavsett anledningen* till sjukdom och ohälsa icke skall få den lika och goda vård som skall komma alla medborgare till del.

Mot bakgrund av ovanstående hemställer vi

att riksdagen beslutar att lagtexten med anledning av proposition 1981/82:97 ändras enligt följande:

Propositionens lydelse:

Förelagen lydelse:

1 §

Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att *medicinskt* förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör sjuktransporter.

Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör sjuktransporter.

I fråga ----- psykiskt utvecklingsstörda.

I fråga ----- särskilda bestämmelser.

2 §

Målet för ----- hela befolkningen.

3 §

Varje landstingskommun ----- och sjukvård.

En god hälso- och sjukvård skall särskilt

En god hälso- och sjukvård skall särskilt

1. vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,

1. vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen.

2. vara lätt tillgänglig,

2. vara lätt tillgänglig,

3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,

3. *utgå från den enskildes eget ansvar för sin hälsa och bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,*

4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen.

4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen.

Vården och ----- med patienten.

Patienten skall ----- sekretesslagen (1980:100).

Stockholm den 16 februari 1982

MARGARETA WINBERG (s)

ARNE NYGREN (s)